

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
Kommunal- og administrasjonsavdelingen

Saksbehandler: Per Arne Stavnås

Deres ref.: 05/1594-2 DV
Vår ref.: 2005/3035

Vår dato: 27.10.2005
Arkivnr.: 30

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP	
01 NOV 2005	
05/1594-55	
Ark	650.6
Avd.	KO / KJ / DV

Lokaldemokratikommisjonens første utredning NOU 2005:6
Samspill og tillit - Om staten og lokaldemokratiet - Uttalelse fra
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag viser til oversendelsesbrev av 2.mai 2005, og har følgende merknader til utredningen.

Fylkesmannen er positiv til at det er laget en utredning om samspillet mellom staten og lokaldemokratiet, og er enig med kommisjonen i at en tett og likeverdig integrasjon mellom staten og kommunene er en styrke for det norske styringssystemet, og at det må bygges videre på denne modellen. Svært mange oppgaver kan løses lokalt, men enkelte oppgaveområder har en regional, nasjonal eller internasjonal interesse og/eller konsekvens, og må derfor løftes opp fra det lokale nivået, samtidig som samspillet med det lokale nivået fortsetter.

I Fylkesmannen uttalelse har vi valgt å fokusere bare på noen enkelttemaer som blir behandlet i utredningen og våre synspunkter på disse.

I utredningen sies det at Fylkesmannens oppgaver bør begrenses til tilsyn, klage, legalitetskontroll og nødvendig dialog for å sikre at kommunene gjennomfører viktige velferdsoppgaver. Videre sies det at det ikke er samme behov for dialog og rådgivning når det gjelder oppgaver som har med kommunens rolle som samfunnsutvikler å gjøre, eksemplifisert med planarbeid, næringsutvikling, miljø og landbruk.

Fylkesmannen mener at kommisjonen her går langt inn i å drøfte hvilke oppgaver fylkesmannsembetene skal ha uten at det er foretatt noen grundig analyse av hvilken oppgaveportefølje fylkesmannsembetene faktisk har i dag. Særlig gjelder dette i forhold til miljøvern- og landbruksavdelingene, der utredningen ikke på noen måte får frem den variasjonsbredden som eksisterer i oppgaveporteføljen til disse enhetene, og ulikheten i oppgavetyper enhetene mellom. Fylkesmannen etterlyser også en bedre dokumentasjon av embetenes samordningspraksis og utviklingen i dialogen med kommunene de senere år, samt hvilke muligheter fylkesmannsembetene har i forhold til å hjelpe kommunene både med økonomisk rådgivning og faglig støtte ellers på mange ulike områder.

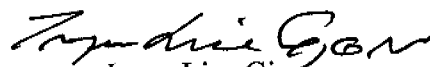
Kommisjonen gir uttrykk for at fylkesmannens roller står i et spenningsforhold til hverandre, og at en utvikling av fylkesmannens rolle som dialoginstans kombinert med tilsynsrollen kan resultere i en uheldig rolleblanding. Fylkesmannen er av den oppfatning at tilsyn, sammen med øvrige ordninger knyttet til klage og kontroll, rapportering osv, gir et godt grunnlag for veiledning, dialog og felles læringssløyfer. Poenget må være å få systemet som helhet til å

fungere som en lærende organisasjon. Utfordringen fremover vil være å utnytte mer systematisk den betydelige kunnskap som over tid genereres gjennom tilsyn, klagebehandling osv, som grunnlag for forbedringsprosesser.

I utredningen slås det fast at alle norske kommuner bør fortsatt være generalistkommuner i demokratisk forstand, selv om dette mykes opp noe senere i teksten. Fylkesmannen har nylig uttalt seg om KRD sitt høringsforslag om interkommunalt samarbeid der samkommune og vertskommune står sentralt. Fylkesmannen har i denne uttalelsen trukket frem de positive erfaringene som er gjort i vårt fylke og sett i lys av dette mener Fylkesmannen derfor man bør være mer åpen for å vurdere alternativer til generalistkommunen.

Kommisjonen foreslår at bruk av rettighetslovgivning begrenses fordi den mener økt bruk av individuelle rettigheter går utover det kommunale selvstyret. Fylkesmannen ser faren ved at en for sterk rettighetslovgivning kan gå på bekostning av det lokale handlingsrommet, men samtidig er det vår oppfatning at utvikling av rettigheter og tilhørende likhets- og rettferdighetstanke er så sentrale verdier i vårt samfunn at det ikke er ønskelig å bygge ned disse. Fylkesmannen mener også det er et sentralt prinsipp at rettigheter skal være like, uavhengig av bosted. Dette synes det også å være en sterk oppslutning om i Stortinget. Derfor vil staten framover fortsatt ha en sterk interesse i en tett oppfølging av kommunal tjenesteproduksjon. Fylkesmannens erfaringer tilsier at det vil få store negative konsekvenser for mange utsatte grupper om rettighetslovgivningen begrenses for å styrke lokaldemokratiet. Kommunenes økonomi og faglige kompetanse vil da få ennå mer å si for hvor god hjelp utsatte grupper får.

Med hilsen

Inger Lise Gjør
Fylkesmann i Nord-Trøndelag